

Kulturdepartementet

Deres referanse:

Vår referanse:
12/166-4

Vår dato:
25.01.2013

Høring om forslag til endring i lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelig dokument

Vi viser til kontakt med Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet vedrørende arbeidet med revisjon av Pliktavleveringsloven. UHR gav Bibliotekutvalget (UHR B) i oppdrag å komme med innspill til hvilke behov universitets- og høgskolesektoren hadde for det pliktavleverte materialet og UHR B etablerte en arbeidsgruppe som utarbeidet innspill. Disse ble oppsummert i brev fra UHR til Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet datert 6. juli 2012.

Vi viser til høringsbrev fra Kulturdepartementet datert 10. desember 2012 om endringer i *lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument*. UHR ser det som positivt at lov om pliktavlevering nå blir revidert og oppdatert. Forslaget til revisjon støttes og det pekes spesielt på disse områdene:

- Tilgang til det digitale materiale sikres på samme måte som det trykte
- Tilgang til det digitale grunnlagsmateriale for alle typer dokumenter og medietyper
- Høsting og arkivering av nettet

Norske universiteter og høgskoler bruker årlig store summer på anskaffelse av kunnskapskilder og 80-90 prosent går med til anskaffelse av digitale ressurser. Forskere og studenter krever tilgang til kunnskapskildene via nettet fra sine arbeidsplasser. Bruken av og mengden av trykte dokumenter synker. For at dokumenter som avleveres gjennom pliktavlevering skal være aktuelle for anvendelse i forskningsøyemed, må de være tilgjengelig digitalt og fra forskernes arbeidsplasser. Slik forslaget til loven nå er formulert mener vi den gir mulighet for dette.

De aller fleste dokumenter har i dag et digitalt grunnlag. Ved å pålegge avlevering av et digitalt grunnlagsmateriale oppnås en økt tilgang til alle typer dokumenter. UHR ser derfor svært positivt på dette. Den praktiske håndtering av avlevering og bruk av slikt materiale kan imidlertid være problematisk. Det er derfor behov for en nærmere beskrivelse i forskriften av hvilket materiale dette omfatter og hvordan en i praksis kan få slikt materiale avlevert og gjort tilgjengelig.

Informasjonsmengden på nettet øker, både i størrelse og omfang. Tilgang til denne informasjonen er viktig både med hensyn til arkivering og til forskning og dokumentasjon. Det er viktig at de juridiske forholdene her er avklart og at hensynet til personvernet ivaretas på en god måte. Det er samtidig viktig at tilgangen til alt materiale som høstes fra nettet, uavhengig av tilgangskategorier, må kunne skje fra forskernes arbeidsplass. Nødvendig tilgang og autorisasjon må sikres på annen måte enn gjennom avgrensing til lokalitet (Nasjonalbiblioteket) og utstyr (terminal).

Noen konkrete kommentarer til høringsdokumentet:

Høringen er begrenset til loven. Høringsnotatet omfatter like mye endringer i forskriften. Siden forskriften ikke er laget / følger med, er det vanskelig å være tydelig på alle punkter.

Loven er slik den foreligger ubalansert mht. detaljeringsgrad. Den er mer detaljert vedrørende forhold knyttet til høsting av nettet (§4 andre del) enn forhold knyttet til avlevering av digitale eller trykte dokumenter (§4 første del). Fordeling på lov og forskrift bør gjennomgås.

Ny definisjon av «dokument» støttes.

Det er manglende konsistens mellom punkt 6.3 på side 11 og teksten i loven § 4 side 43. I teksten på side 11 er det «et pålegg om å avlevere en digital fil». I loven side 43 er teksten at det «kan krevjast». Vi støtter teksten på side 11 om at det er et pålegg.

I punkt 7.3 side 14 angis at «en nærmere bestemmelse om antall eksemplarer av de ulike mediene fastsettes i forskrift». I loven på side 43 i § 4 angis antall med teksten «inntil fem/sju eksemplarer». Hvis en i loven ønsker å angi et maksimaltall uavhengig av format og type, bør det her stå sju. På side 13 angis to alternativ for antall avleveringseksemplarer. I høringsnotatet angis at dette skal inn i forskriften. Vi støtter at dette beskrives i forskriften. UHR vil fremheve at tilgangen til et digitalt grunnlagsdokument er viktigere enn antall fysiske eksemplarer.

Valg av alternativ 1 eller alternativ 2. Det er ikke noe som tilsier at antallet trenger å være forskjellig i de to alternative løsningene for avlevering. UHR anbefaler at det avleveres 7 eksemplarer av fysiske dokumenter sammen med ett eksemplar av digitalt grunnlagsdokument. Hvordan dette bevares og/eller videresendelse avklares i forskrift. Tilgangen til det digitale dokumentet kan skje gjennom en form for adgangskontroll (f.eks. IP) og med en begrensning i antall samtidige brukere.

Tabellen på side 34 om tilgang til ulike informasjonskilder er uklar, både med hensyn på tilgangsformer og på skille mellom type informasjonskilde. Bruken av begrepet «lokalene til ...» er foreldet. Det må etableres andre løsninger for begrenset tilgang uten å knytte dette til fysiske lokaliteter. Det samme gjelder bruken av begrepet «terminal ved Nasjonalbiblioteket». Dette må endres til en mer generell tekst som angir begrensninger i tilgang (autorisering). Hvordan dette skjer praktisk kan beskrives i forskrift. Inndelingen i kategorier skjer bl.a. knyttet til redaktøransvar. Det er ønskelig med en nærmere utdyping av dette.

Teksten i lovforslaget, §3 siste avsnitt, er litt utdatert. Ordet «direktekopling» bør endres. I §4 benyttes f.eks. begrepet «elektronisk kommunikasjonsnettverk».

Med disse bemerkninger gir UHR sin tilslutning til revisjonen av loven. Det er viktig at både forskriften og instruksen til Nasjonalbiblioteket revideres og tilpasses intensjonen med den nye loven og UHR bidrar gjerne i dette arbeidet.

Vennlig hilsen

Guri Bakken
underdirektør

Vidar Røeggen
seniorrådgiver